

DOBROGEA JUNA

Dobrogea a Dobrogenilor

Director: CONSTANTIN N. SARRY

ABONAMENTE:

Pe un an 40 Lei — Pe 6 luni 20 Lei
Anunțuri și reclame după învoială

ORGAN NAȚIONAL DOBROGEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BUCHUREȘTI. — STR. PĂTRAȘCU-VODĂ, Nr. 4
Manuscisele nu se înapoiază

De la Boascic la București

de Ing. VLADIMIR BANCIU

Am văzut Boascicul înainte de Paști. Dacă aș fi făcut drumul de la Cernavoda la Boascic înainte de război mi-ar fi rămas una din cele mai frumoase amintiri de drum. Ajungând pe dealul care domină Cernavoda pe la 7 dimineață și urmându-mă înapoi, văd în vale orașul învăluit într-o ceată străvezie, iar deasupra spre miazul opus un colț din silueta podului de peste Dunăre: peisaj vrednic de penelul unui bun artist.

Continuând drumul spre Boascic, am ocazie să treacă printr-unul din cele mai pitorești locuri din Dobrogea. Poate exagerez sau mai bine zis poetizez, dar se vede, că am avut norocul să văd acea regiune dimineață, când se ridică neînțelegerile de pe Dunăre și de pe lacuri, și când jocul variat de lumină dă un caracter misterios obiectelor ce abia le întrezărești.

Trec prin Seimeni și pe lângă acul Seimeni, care pare în acea dimineață, că n'are sfârșit; nici o mișcare pe lac, doar negurile, care se ridică și se coboară deschidă privirilor rând pe rând căte o nouă parte de lac.

Eram prinț într-o vrajă deosebită și nu mai puțin și prietenul meu de drum, un Francez, care a călărit mult și care nu se mai putea sătura de ceeace întâmpină ochii și auzul: el îmi spunea că așa varietăți de păsări și așa culturi nu se pot vedea decât numai în Dobrogea.

Ceață se ridică tot mai mult și de departe vedem silueta satului Boascic.

Intrăm în fine în sat și abeazăcă de marginea satului și priveliștea ce o întâmpină ne scoate cu totul din reverie: Cele mai frumoase case din strada principala nu mai au acoperișuri, doar zidurile se mai înăuntru pe jumătate, numai biserică se ține într-o vreme.

Dacă acest sat în halul în care se găsește astăzi, ar fi fără locuitori, atunci poate l'am privi ca pe un Pompei dobrogian, pe care lumea l'ar vizita de curiozitate să vadă ce opera a făcut cataclismul recent ce a dat peste omenire.

Dar căutând mai bine, vezi și ființe în dosul acestor ruine, ca și-au înghesbat căte o cameră sau bordei pentru adăpost astăzi zile mai bune.

Iei-coale apăre căte o femeie cu cărăpăt neagră pe cap și căciu copil înăuntru-se după ea desculț și oarecum speriată, dispărând în bordeul improvizat. N'am avut curaj să turbur pe nimeni cu vreo întrebare, atâtă apăsare de plumb a pus pe inimă noastră priveliștea acestui sat.

De altfel nici n'aveam nevoie să intreb; puteam ușor ghici totul: să curat românesc compus din oameni harnici și gospodării a avut de îndurătoare mizerile, ce numai bieții dobrogieni le cunosc. La venirea barbarilor l'u parăsit cu toții și din căciu au mai trăit s'au întors înapoi și cu infimele lor mijloace cauta să lăpădească, dar de geabă.

Pe ruinele școală și-au făcut cuib cecostarcii și cu pliscul lor lung pare că ironizează mizeria ce se înfățișează în toate părțile.

Abia ești afară din sat și privind cămpul care în parte l'au lăsat cu te miri ce mijloace, ne-a mai venit înimă la loc. Abia la câmp am prins vorba cu un sătean, care ne-a descris în căteva cuvinte tragedia acestui sat și dorul lor de a-și refacă gospodăriile și a reveni la starea de mai înainte.

„Ce inimă bună are Românul și ce cuminteție liniștită are în capul lui. Ne-a spus, că mai întâi s'au pus să lucreze cămpurile orfanilor și văduvelor, și pe urma pe ale lor, că ei sunt bărbăți și pot ori când să lucreze, și cu alt spor.

Ne-a spus, că statul are nevoie multă, că a dus războaie grele și dacă o putea să va ajuta și pe ei cu căte ceva; ceva sămânță le-a dat, regimentul le-a dat vreo 6 cai și bun și D-zeu...

Sfântă resemnare și cumpătare moștenită și înrădăcinată de veacuri în sufletul țărăneștilor! El își face socoteală, că nu va apuca el timpurile bune, deși le dorește, dar poate copiii lui. Acolo nu s'a expriat nimic, că n'a avut pînă cine nici nu se va împroprietări nimenei. Pămăt ar avea, dar n'au adăposturi și n'au vite. (Pâna atunci nu primiseră dela R. R. R. nici o scandură și nici un cui).

M'am înăopiat după amiază și am gasit pe unii din oameni, căsnindu-se să prindă peștișori din iazurile ce au legătură cu Dunărea. Mi-am zis că poate-s mai fericiti decât cei de pe la Bălăgești, Erchesec, Sarai, care au suferit poate mai cumpărat de pe urma războiului.

Aspectul Boascicului mereu mă urmărește.

Mă întreb: oare Bucureștiul acescă, cari și-au început serbarele de primăvară prin cursele de cai mai frecuente ca totdeauna, prin exhibiția de toalete mai strălucitoare și înzecit mai scumpe ca altădată, se poate spune, că a trecut printre război, că a suferit, că are nevoie de sutele de milioane și de miliarde poate, cari s'a înscris la despăgubiri?

Bucureștiul, care îi să desfășoară înaintea ochilor, n'are dreptul la despăgubiri, ci din contră, are datoria să dea o sumă oarecare din banii, cari îi aruncă la curse și la lux, pentru refacerea acelora, cari cu piepturile lor, le a înlesnit calea refugiu în timpul războiului, le-a facut viață liniștită și plăcută la lași, Odesa și Paris, și acum înțeles, le permite să se lăpădească în lux și trăndăvă tot grație lor, căci fără munca lor producătoare, tara și-ar pierde orice credit în afară.

Asemenea impozite nu vor fi din cele mai grele, căci cine a pornit pe joc, specula, lux, nici nu va simți cine și că, dacă la fiecare bilet de intrare sau de joc va da o remiză oarecare Statului.

Imprejurările ne au învățat multe de tot și ajunge ca o mână de oameni luminați și de înimă să pună în aplicare o lege bine chibzuțită.

Dacă însă nu se vor crea mijloace de orice natură pentru refacerea plugarului și a meseriașului și se va încuraja chiar, snobismul și luxul desfrânat, s'ar putea înțâmpla ca impozite mult mai grozave, să le impună massa, care mișcându-se nemulțumită, nu va putea să reglementeze cu destulă liniște și rătăcire asemenea măsuri fiscale.

Dacă acest sat în halul în care se găsește astăzi, ar fi fără locuitori, atunci poate l'am privi ca pe un Pompei dobrogian, pe care lumea l'ar vizita de curiozitate să vadă ce opera a făcut cataclismul recent ce a dat peste omenire.

Dar căutând mai bine, vezi și ființe în dosul acestor ruine, ca și-au înghesbat căte o cameră sau bordei pentru adăpost astăzi zile mai bune.

Iei-coale apăre căte o femeie cu cărăpăt neagră pe cap și căciu copil înăuntru-se după ea desculț și oarecum speriată, dispărând în bordeul improvizat. N'am avut curaj să turbur pe nimeni cu vreo întrebare, atâtă apăsare de plumb a pus pe inimă noastră priveliștea acestui sat.

De altfel nici n'aveam nevoie să intreb; puteam ușor ghici totul: să curat românesc compus din oameni harnici și gospodării a avut de îndurătoare mizerile, ce numai bieții dobrogieni le cunosc. La venirea barbarilor l'u parăsit cu toții și din căciu au mai trăit s'au întors înapoi și cu infimele lor mijloace cauta să lăpădească, dar de geabă.

Pe ruinele școală și-au făcut cuib cecostarcii și cu pliscul lor lung pare că ironizează mizeria ce se înfățișează în toate părțile.

Abia ești afară din sat și privind cămpul care în parte l'au lăsat cu te miri ce mijloace, ne-a mai venit înimă la loc. Abia la câmp am prins vorba cu un sătean, care ne-a descris în căteva cuvinte tragedia acestui sat și dorul lor de a-și refacă gospodăriile și a reveni la starea de mai înainte.

ORGAN NAȚIONAL DOBROGEAN

Corespondență din Ostravă

Aprovisionare

Federala „Dobrogea” din localitate, prin stăruință și intercâld depozit de conductorii partidului țărănesc. În frunte cu d-nii Stanciu și Cojocaru, adunând peste 150000 lei, va aprovisiona pe locuitorii plăieșii Ostravă cu articole de îmbrăcăminte, după care vor urma și alte aprovizionări alimentare.

Această inițiativă, demnă de toată laudă, a fost de altfel singura care, încă din primele zile, după reîntoarcerea autorizaților române, a contribuit la ameliorarea crizei alimentare de atunci, prin continuă aprovizionări de față și alte articole de primă necesitate.

Restabilirea unui adevară

In scop de a-și arăta popularitatea, corespondentul a verificat, într-o corespondență din Ostravă, în ziarele „Farul” și „Refacere”, arăta că la instalarea comisiei interimare, ar fi luate cuvântul după d. șef de poliție Breasca și ceilalți șefi de autoritate.

Adevărul este că d. administrator de plăieșii, întâlnind pe strada pe șefii autorizaților din localitate, i-a invitat cu insistență să în parte la depunerea juriului interimar nouei comisiei interimare, și că n'au participat decât după lungi obiecții.

Nă vorbit la Primărie decât d. administrator de plăieșii, mulțumind vechei comisiilor interimare și recomandând celei noi munca și cinstile, la care a răspuns d. M. Banica. Nimeni n'a mai luate cuvântul decât d. Broasca, șeful poliției, la un pahar de vin, care a urat spațiu muncă.

coresp.

Dobrogeni

Uitați-vă durerile, uitați-vă nevoile, uitați toate necazurile și urile îndreptățite, DAR NU VÂNA UITAȚI DATORIA.

Dovediți, ca totdeauna, că sunteți fiili cel mai demn ai acestor tări, demni chiar în ne-norocirea în care vă găsiți.

La strigătul de ajutor și statului, CARE VOEȘTE CA BANI STRANȘI SA-I INTREBUINTEZE PENTRU REFACEREA TARII, dați-vă ultimul vostru obol.

Vajutați astfel, într'o bună parte, chiar pe voi înși-vă.

DOBROGEA JUNA

Viața politică în Cadrilater

Către frații Dobrogeni

In ajunul alegerilor din Noembrie trecut, abstracție facând de partidele politice cari se băteau și ne asimileau, am avut ocazia să vorbesc la o Intrunire, în Balcani, și să atragă atenția compatrioșilor mei Dobrogeni asupra modului cum înțeleg D-nii dela centru să ne tratzeze pe noi, considerând-ne ca pe Pieile Roșii sau mai slăi și eu ce neam de oameni, cari nici n'ar merită vreo atenție din parte-le și că nici, până azi după o săptămână de 40 de ani nu s'au putut convinge că suntem un element de ordine și de merit, care ar putea face onoare țării întregi. — Am demonstrat atunci, lucru ce este destul de cunoscut, că Dobrogeanul, în toate timpurile și în toate ocaziunile, a dat dovezi de devotament, abnegare și cinsti, calități cari astăzi lipsesc chiar multor popoare pretinse civilizate.

Am arătat deosemenea cum guvernările noastre, nefinând seamă de puterea noastră morală, care din nenorocire a fost incătușată de un nesfârșit lanț de legi și dispoziții oficial fabricate pentru Sahara noastră — s'au deprins a ne impune oameni (și de ar fi fost măcar „oameni”) dela centru, cari să ne guverneze să ne stăpânească, să ne supoane, fără ca noi să avem dreptul a ne plângă.

Nu avem nevoie de sprijinul Pangrăților și Bățarilor, cari necunoscând-ne, n'au putea să ne facă nici un fel de bine de căt numai să-și pună pe cartă de vizită „Deputat sau Senator din Căciula sau Durostor”. Avem români, cari vorbesc românește. Trebuie să înțeleagă acești domni că noi Dobrogenii ne putem sprijini pe noi înșine și că Dobrogea, e timpul să fie a Dobrogenilor.

Deci, la alegerile viitoare, cuvântul de ordine să ne fie: „Nu dam votul nostru de căt Dobrogenilor”, indiferent de partid!

Gh. Papadopol.

Dobrogenii în luptele din Muntenia

de AL. STEGĂRESCU

Inșiști în coloana de margă, pe ulja principală și satul, aşteptăm ordinul de plecare. În direcția satului Călugăreni se anuze clocoț însărcinător de arme și mitraliere, amestecat cu mugetul străin al tunurilor. În fund spre Călugăreni, în zare sus, se distingă rotogălele de fum ale șrapnelilor și se spară. Văzut confuz ajungea până la noi. În așteptarea ordinului de picare toți săptămâni „jigără de jigără” și nu se puteau săptămâni un tremur nervos. Deodată se produse freame: delă un capat la celălăt al coloanei! trecea Colonelul călărești al 2 ofițeri adjutanți. Era agită Colonalul și în trecere recomanda ofițerilor „să alătură trupa în mână”. Se făcuse ora 13 era în ziua de 20 Noembrie 1916, când se auzi ordinul „coloana de margă, înainte, mars”.

Pornirăm spre șoseaua București—Alexandria, apropiindu-ne de un „conac” ce găsea în marginea șoselei, sud-vest de Copaceni—Adunătă. Se auzea din ce în ce mai puternic zgomotul luptei. Apropiindu-ne de „conac”, văzurăm două ambulanțe și grămadă de răniți jur împrejur. Se auzea răcire și tănguri dureroase, care ne impresionau. În imediata apropiere de șosea, staționa o mitralieră-automobil, ce era gata să pornească pe șosea înainte.

Inăuntru acestui automobil, era un ofițer francez, cu o jigără de foi în gură. Părăse a avea un aer fierbinte și hotărât în același timp, a face minuni cu mașina lui. În timpul călărușului săptămâni luptător „conacul” zgomotul luptei sporea mereu și deodată în zile pe câmpii întinsă, vedem lanțuri de trăgători în picioare, retragându-se în zonă. Pe șosea nu hrănușă grozav de căruțe și în fugă mare a căilor, trenuri regimenteri, căruțe pilne de răniți, urărând, continuă tuga spre podul de pe Argeș. La dreapta, artleria noastră, trăgea violent. Noi ne continuăm marșul înainte, până la un punct unde șoseaua începe să fie mărginită pe ambele laturi de o perde de arbori. Atunci în mijlocul șoselei, se observă un obiect batran, care din când în când deuse băncuță la ochi, privind înainte.

Ne oprim. Ofițerul batran, vîne în grabă spre noi. Avea o față luminosă și hotărâtă, poseda ceva pară din aerul voievodilor noștri batrâni. Era Colonelul Bunescu! A strigat: „Să vie ofițerul la mine!”. Ne-am adunat împreună, și atunci el ne-a zis: „Soarta țării este în mână voastră. Nu vă lasați să fie păngărită Capitală. Sa luam la baioneta pe dușman. În față aveți 2 regimenter de ale noastre care s'au clătinat, desmetușit și pe el, și înainte, ură!“

Colonelul nostru a dat ordinul securi să se repartizeze companiile la dreapta și la stânga șoselei.

Toate s'au petrecut repede de tot.

Fiecare ofițer la unitatea lui, a comunicat: „Punetă baioneta, desfășurarea. În trăgători, la 2 pași distanță, drept înainte, asupra dușmanului, navăliji, urărând, continuă tuga împreună ale celor ce se retrage. I-am dezmitit, s'au lăsat după noi și căvăță înainte!

Se zăriau capetele, apoi înțelegi, dușmani care înăuntru spre noi. Alăturiau un lanț lung de „trăgători în picioare”.

Eram întrărățăți, ceva irezistibil ne înțelegea. O parte din dușmani se trăitura jos, parte venia spie noi, alii o rusă de fugă înapoi.

Primirăm dela cei culcați, focuri de armă, care determinau pe ambele „ai noștri” să se aște

ACTIV

CONTUL DE BILANȚ închelut la 31 Decembrie 1919

PASIV

DENUMIREA CONTURILOR			A Ramele elementare	B Viața & Rente	TOTAL	DENUMIREA CONTURILOR			A Ramele elementare	B Viața & Rente	TOTAL
Numerar în casă și în bănci	474.787,28		37.190,68	511.977,96		Capital social	1.500.000		1.000.000	2.500.000	
Efecte publice						Fond de rezervă statutar	55.600,00		53.246,53	180.846,53	
F E L U L	Valoarea nominală	Curs	Valoarea reală			Reserve:					
41 Rentă română din 1898	5.000	88	4.400			de prime incendiu	176.328,88		—		
42 1908	68.000	87	48.110			transport	191.927,05		298.250,68	—	298.250,68
43 1910	72.000	87	62.640			viață	—		3.083.707,45	3.953.707,45	
44, 5 Obligațiuni județene și comunale	400.000	89	342.000			daune incendiu	61.100,—		—		
52 Obligațiuni comunale București 1910	50.000	89	44.500			grindină	68.844,84		299.269,44	—	299.269,44
52 Obligațiuni comunale Craiova	48.000	88	42.680			transport	—		154.000	154.000	
53 Scrisuri funciare urbane București	557.000	95	580.290			viață reportate	61.207,45		—		
58 Scrisuri funciare rurale	901.000	96	882.980			pentru creanțe dubioase	180.900,—		211.207,45	—	211.207,45
58 Imprumutul Național din 1916	152.200	84	912.200			de dobânzi viață	2.715,73		—		
58 Imprumutul Național Ardeleană 40.000	50.000	—	50.000			de rentă viață neplătită	3.000,—		—		
58 Imprumutul Unirii	1.110.000	87	963.700			de dobânzi hipotecă	93.801,05		—		
Total	8.499.300					pentru polje de viață, ajunse la scadență nelichidate	19.158,—		118.669,78	118.669,78	
						Anticipațiunile oferite de viață nerestolate	—		22.953,10	22.953,10	
						Dividende neridicate	62.420,90		—	62.420,90	
						Compturi creditoare ale bilanțului A (agenți, societăți, divers)	2.145.459,82		—	2.145.459,82	
						Compturi creditoare ale bilanțului B (agenți, societăți, divers)	—		459.790,00	459.790,00	
						Soldul contului curent al bilanțului A	—		589.190,80	589.190,80	
						Depozitul de cauză	479,500		—	479,500	
						Report din anul 1918	5.896,19		—		
						Profitul exercițiului	854.901,92		800.798,14	166.610,47	1.027.408
						Total	5.912.507,28		6.518.168,76	12.480.676,04	

*) Se urcă prin alimentație statutară la lei 210.906,14

București 31 Decembrie 1919

31 Martie 1920

Verificat conform art. 27 din statutele societății - i art. 186 din Codul comercial.

Cenzori: B. C. Piliidi, D. Tatos

BANCA DE CREDIT ROMAN, societate anonimă

Bilanț general închelut la 18/31 Decembrie 1918.—Gestiunea 1916/918

Casa	—	—	—	44.910.237,70		Capital de acțiuni	—	—	—	—	20.000.000
Bonuri de tezaur	—	—	8.150.600,—			Reserve:					
Efecte publice	—	—	12.259.661,25			Fond de rezervă	—	—	—	11.300.000	
Acțiuni și participații	—	—	8.054.947,—			Rezerve pentru diferență de curs	—	—	1.000.000		
Scont și avans as. portofoliu gajat	—	—	—	6.822.477,95		Rezerve pentru imobile București	—	—	700.000	13.000.000	
Avansuri:						Creditorii	—	—	—	—	21.433.741,70
as/Titluri	—	—	31.449.884,80			Depozite	—	—	—	—	92.738.710,86
as/Ipoteci	—	—	9.269.178,91			Cont tranzitoriu	—	—	—	—	17.733.865,91
as/Marfuri, etc.	—	—	9.864.735,17			Beneficiul net:					
Debitori în cont curent și avansuri acordate creanțelor noastre industriale	—	—	—	50.583.798,88		Report din exercițiul 1915	—	—	395.559,—		
Imobile	—	—	—	42.163.259,65		Profit net pe 1918	—	—	10.091.945,41	10.487.504,41	
Inventar	—	—	—	2.448.836,45							
				4							
				175.393.822,88							

Verificat de noi și găsit exact și conform cu registrele băncii. Censori: N. R. Căpitanescu, N. N. Săveanu, V. Rațiu.

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

18/31 Decembrie 1918.—Gestiunea pe 1916/918

Cheltuieli generale, inclusiv salarii, bonificații acordate funcționarilor pentru scumpirea trafului, cheltuieli extra-ordinare din cauza războului, gratificații, cheltuieli de administrație, renumerările acordate administratorilor delegați, censorilor și direcțiunii	—	—	Report pe exercițiul 1915	—	—	395.559,—
Impozite și timbre	—	—	Beneficii din dobânzi, comisioane, devize, valute, efecte și participații, etc., după ce s-au dedus pierderile la conturi dubioase	—	—	19.515.895,29
Beneficiul net:						
Report din exercițiul 1915—	395.559,—					
Beneficiu 1918—	10.091.945,41					
	19.911.364,29					

Verificat de noi și găsit exact și conform cu registrele băncii. Censori: N. R. Căpitanescu, N. N. Săveanu, V. Rațiu.

BANCA DE CREDIT ROMAN, societate anonimă

Bilanț general per 31 Decembrie 1919

Casa	—	—	—	56.373.952,74		Capital de acțiuni	—	—	—	—	20.000.000
Efecte:						Reserve:					
Efecte publice	—	—	18.264.169,50			Fond de rezervă	—	—	—	11.800.000	
Acțiuni și participații	—	—	10.922.698,95			Rezerve pentru diferență de curs	—	—	4.000.000		
Scont și avans as. portofoliu gajat	—	—	—	6.340.470,45		Rezerve pentru imobil București	—	—	1.200.000	17.000.000	
Avansuri:						Creditorii	—	—	—	—	25.060.392,49
as/Titluri	—	—	74.798.092,75			Depozite	—	—	—	—	196.808.757,81
as/Ipoteci	—	—	11.799.725,—			Cont tranzitoriu	—	—	—	—	27.730.702,01
as/Marfuri, etc.	—	—	17.540.243,33			Beneficiul net:					</td